2026/1082

13.5.2026

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2026/1082,

12. mai 2026,

mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Bosnia ja Hertsegoviina relvajõudude toetamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/509 ([1]) loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks aluslepingu artikli 21 lõike 2 punkti c kohaselt. Eelkõige kasutatakse Euroopa rahutagamisrahastut otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõike 2 kohaselt selliste abimeetmete rahastamiseks nagu kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjaliste ja kaitseküsimustega seotud suutlikkuse suurendamise meetmed.

(2) Liit on pühendunud tihedatele suhetele, et toetada tugevat, sõltumatut ja jõukat Bosniat ja Hertsegoviinat, tuginedes 2008. aastal allkirjastatud ja 2015. aastal jõustunud ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelisele stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingule ([2]) ning Euroopa Ülemkogu 2024. aasta otsusele alustada ühinemisläbirääkimisi.

(3) Liit tunnustab Bosnia ja Hertsegoviina panust ühisesse julgeoleku- ja kaitsepoliitikasse (ÜJKP), sealhulgas riigi osalemist ÜJKP missioonides ja operatsioonides ning ELi lahingugruppides.

(4) Liit kiitis 21. märtsil 2022 heaks julgeoleku- ja kaitsevaldkonna strateegilise kompassi, eesmärgiga muutuda tugevamaks ja võimekamaks julgeoleku tagajaks, kasutades sealhulgas Euroopa rahutagamisrahastut rohkem partnerite sõjalise ja kaitsevõime toetamiseks.

(5) Nagu tuletati meelde 18. detsembri 2024. aasta ja 17. detsembri 2025. aasta Brüsseli deklaratsioonides, kutsusid liidu ja selle liikmesriikide juhid Lääne-Balkani juhtidega konsulteerides liitu üles jätkama koostööd piirkonnaga, et arendada edasi selle kaitsevõimet ja kaitsealast suutlikkust, sealhulgas Euroopa rahutagamisrahastu kaudu.

(6) Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja sai 22. oktoobril 2025 Bosnialt ja Hertsegoviinalt taotluse, et liit abistaks Bosnia ja Hertsegoviina relvajõude olulise varustuse hankimisel, et tugevdada nende tegevusvalmidust.

(7) Abimeetmete rakendamisel võetakse arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid, eelkõige vastavust nõukogu ühisele seisukohale 2008/944/ÜVJP, ([3]) ning järgitakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda.

([1]) Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).
([2]) ELT L 164, 30.6.2015, lk 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/997/oj.
([3]) Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

(8) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriigi põhimõtet ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Abimeetme loomine, eesmärgid, kohaldamisala ja kestus

1. Luuakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatav abimeede (edaspidi „abimeede“), millega toetatakse Bosniat ja Hertsegoviinat (edaspidi „toetusesaaja“).

2. Abimeetme eesmärgid on järgmised:

a) tugevdada liidu ning Bosnia ja Hertsegoviina koostööd julgeoleku ja kaitse valdkonnas;

b) aidata suurendada Bosnia ja Hertsegoviina relvajõudude julgeoleku- ja kaitsealast suutlikkust, et parandada riigi julgeolekut ja vastupanuvõimet ning seeläbi paremini kaitsta tsiviilelanikke kriisi- ja hädaolukorras.

3. Lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks rahastatakse abimeetmest järgmist liiki varustust, mis pole mõeldud surmava jõu kasutamiseks, ning teenuseid:

— isikukaitsevahendid;

— individuaalne KBRT-varustus;

— kaubaveokid;

— öönägemisseadmed.

Abimeetmest rahastatakse ka seonduvaid varusid ja teenuseid, sealhulgas tehnilist, lahingu- ja hooldamisväljaõpet.

4. Abimeetme kestus on 36 kuud alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 2

Rahastamiskord

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ette nähtud lähtesumma on 15 000 000 eurot.

2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ning järgides Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda.

Artikkel 3

Kokkulepped toetusesaajaga

1. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib käesoleva otsusega kehtestatud nõudeid ja tingimusi, mis on abimeetmest toetuse andmise eeldus.

2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama, et:

a) abimeetmest toetatavad Bosnia ja Hertsegoviina relvajõud järgivad asjakohast rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust;

b) abimeetme raames antud vara kasutatakse nõuetekohaselt ja tõhusalt eesmärkidel, milleks see anti;

c) abimeetme raames antud vara hooldatakse piisavalt, et tagada selle kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu selle olelusringi jooksul;

d) abimeetme raames antud vara ei lähe kaduma ja seda ei anta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on nimetatud kokkulepetes kindlaks määratud.

3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid abimeetme raames toetuse andmise peatamise ja lõpetamise kohta, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.

Artikkel 4

Rakendamine

1. Kõrgel esindajal lasub vastutus tagada käesoleva otsuse rakendamine kooskõlas otsusega (ÜVJP) 2021/509 ning järgides Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda ning terviklikku metoodikaraamistikku Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.

2. Artikli 1 lõikes 3 osutatud tegevusi rakendavad projektijuhtimise keskasutus ja abimeetmete haldur.

Artikkel 5

Seire, kontroll ja hindamine

1. Kõrge esindaja teeb seiret artiklis 3 sätestatud toetusesaaja kohustuste täitmise üle. Seiret kasutatakse selleks, et suurendada teadlikkust artiklis 3 sätestatud kohustuste rikkumise kontekstist ja riskidest ning aidata vältida selliseid rikkumisi, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi, abimeetmest toetatavate Bosnia ja Hertsegoviina relvajõudude poolt.

2. Varustuse ja varude tarnimisele järgnev kontroll korraldatakse järgnevalt:

a) tarne nõuetekohasuse tõendamine, mille puhul lõppkasutaja relvajõud allkirjastavad Euroopa rahutagamisrahastu tarnesertifikaadid omandiõiguse üleminekul;

b) inventuuri puudutav aruandlus, mille puhul toetusesaaja esitab igal aastal inventuuriaruande kindlaksmääratud varustusühikute kohta seni, kuni poliitika- ja julgeolekukomitee ei pea seda aruandlust enam vajalikuks;

c) kohapealsed kontrollkäigud, mille käigus toetusesaaja annab kõrgele esindajale ja Euroopa rahutagamisrahastu audiitoritele taotluse korral juurdepääsu, et teha kohapealseid kontrolle ja Euroopa rahutagamisrahastu auditeid.

3. Pärast abimeetme lõpetamist korraldab kõrge esindaja lõpphindamise, et anda hinnang selle kohta, kas abimeede aitas kaasa artikli 1 lõikes 2 sätestatud eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 6

Aruandlus

Rakendamise ajal esitab kõrge esindaja poliitika- ja julgeolekukomiteele kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63 iga kuue kuu järel aruande abimeetme rakendamise kohta. Abimeetmete haldur annab otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komiteele kooskõlas nimetatud otsuse artikliga 38 korrapäraselt teavet tulude ja kulude haldamise kohta, edastades sealhulgas teavet seotud tarnijate ja alltöövõtjate kohta.

Artikkel 7

Peatamine ja lõpetamine

1. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 64 otsustada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt peatada.

2. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib soovitada nõukogul abimeede lõpetada.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 12. mai 2026

Nõukogu nimel

eesistuja

K. KALLAS